

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unŭ an ŭ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an ŭ 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SÈ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierorŭ nefrancoate nu se primesc. — Manuscrispe nu se retrămitŭ.

ANULŪ XLVIII.

N° 91.

Luni, Marti 23 Aprilie (5 Maiu)

1885.

Din cauza S-țel sèrbători de Marti, țiarulŭ nu va aparea până Mercuri sèra.

Brașovŭ, 22 Aprilie (4 Maiu) 1885.

Altaeri s'au deschisŭ porțile espozițiunei din capitala ungară. Mare pompă s'a desfășuratŭ. Orașulŭ s'a îmbrăcatŭ în haine sèrbătorești, elŭ apare în totă strălucirea luxului, celŭ desvôltă de unŭ șirŭ lungŭ de ani, dinaintea curții regale și a mulțilorŭ și iluștrilorŭ visitatori de pretutindena.

Ce contrastŭ între strălucirea din capitală și miseria din regatŭ!

Unde este mulțumirea și bunătatea populațiunilorŭ, ce voiescŭ a o înfățîșa lunei străine arangiorii espozițiunei?

Mulțumirea au păpat'o de multŭ d-nii Tisza-Trefort cu acțiunile lorŭ politice interioare pentru întărirea pretinsei ideii de statŭ maghiarŭ, ear bunătatea câtă mai era a păpat'o „șovinismulŭ național unguerescŭ cu esperimentele lui costisitoare, cu pofta de câștigŭ și cu lăcomia celorŭ ce s'au înrolatŭ sub stégulŭ combatanțilorŭ pentru ideea unui statŭ maghiarŭ unitarŭ, imaginarŭ.

Credeamŭ, că celŭ puținŭ câtŭ timpŭ va dură espozițiunea regnicolară din Peșta, puternicii țilei vorŭ mai încetă cu prigonierea naționalitățilorŭ, căci principalulŭ scopŭ alŭ acestei espozițiunii era de-a dovedi lunei superioritatea spirituală a rassei domnitore maghiare. Prigonițiile însă suntŭ totŭ atâtea dovești contrare, cari ne arată că acêsta superioritate în realitate nu există, căci dacă ar exista n'ar avé lipsă d-nii Tisza și Trefort a ni-o impune cu forța.

Credința nosteră a fostŭ deșartă. Nicî păcinica lucrare a espozițiunei n'a pututŭ îmblândi pe cei ce urăscŭ din sufletŭ totŭ ce nu este maghiarŭ în acestŭ tatŭ. În locŭ ca guvernării nostri sê fi luatŭ vre-o măsură, care sê mai astêmpere îngrijirile și așa destulŭ de mari ale naționalitățilorŭ nemaghiare pentru viitorea lorŭ desvoltage, ei le amenință în ajunulŭ festivității inaugurării espozițiunei din nou cu măsuri restrictive în privința libertății presei și a cuvântului și cu totŭ felulŭ de șicanări și pedepse.

Impèratulŭ Iosifŭ alŭ II-lea țicea că „poporulŭ numai dacă va fi tractatŭ cu iubire și încredere pôte sê fi ținutŭ în frêu pentru durată.“ Acestŭ principiu este cu totulŭ necunoscutŭ guvernanțilorŭ din Peșta. Ei credŭ din contră, că celŭ mai bunŭ mijlocŭ d'a ține în frêu pe Nemaghiari este tractarea fără cea mai mică cruțare, cu amenințări și cu neîncredere.

După cele esperiate până acuma credemŭ, că nu este fără basă temerea, că gloria, ce au secerat'o arangiorii espozițiunei, întrunindŭ la Peșta pe lângă curtea regală pe toți ambasadorii, ba și pe unŭ trimisŭ specialŭ alŭ Prusiei, li se va fi suitŭ la capŭ și că îi va întări numai în ideea, că acum este momentulŭ adevêratŭ ca sê nimicescă totŭ ce li se pare contrarŭ ideii statului unitarŭ maghiarŭ.

„Porțile espozițiunei se deschidŭ—țice unulŭ din țiarele acreditate ale guvernului—intr'unŭ timpŭ, care nu e favorabilŭ păcii.... Ne aflămŭ în mijloculŭ unei crize, pôte cea mai gravă și plină de urmări, din câte au amenințatŭ pacea lunei de unŭ lungŭ timpŭ încôce... Cu

atâtŭ mai urgentŭ i se impune dar „națiunei“ de așî termina unitatea ei internă.“

Nu conținŭ și aceste cuvinte o amenințare? Ūnitate internă a „națiunei“ vedemŭ noi pe fiecare ți în ce modŭ voiescŭ să o stabilescă guvernării. Ordonanțele d-lorŭ Tisza-Trefort și enunțările lorŭ nu ne lasă nici unŭ momentŭ în dubiu. Ceea-ce ne miră însă forțe multŭ și cu dreptŭ cuvêntŭ este, că dênșii își alegŭ tocmai unŭ asemenea momentŭ de criză generală, spre a face ca naționalitățile nemaghiare sê ingenuncher dinaintea dictatului lorŭ despotice.

Mâne sèrbămŭ o sèrbătore mare creștinescă, care ne reamintescè lupta S-lui George cu balaurulŭ. Legeuda ne spune, că acestŭ balaurŭ era sê înghiță pe fiica frumosă a unui rege, dacă nu'lŭ omorâ lancea eroului.

Balaurulŭ maghiarisărei, care amenință ađî a ne înghiți limba română, „dulcea regină a sufletului nostru,“ își mișcă membrele în tôte părțile. Suntemŭ însă tari în credință, că consciința națională a poporului românŭ va fi o lance destulŭ de tare spre a sfărîmă capulŭ acestui balaurŭ.

Liberalismŭ unguerescŭ?

II.

Cum sê se desvôlte la noi liberalismulŭ, când condițiunile fundamentale ale convețuirei pașnice a concetățenilorŭ ne lipsescŭ nu numai, ci se propagă, chiar se salută cu entusiasmŭ și se practică totŭ ce e în contralorŭ. Liberalismulŭ nu creșce preste nôte, ca ciuperca, elŭ trebue sê aibă terenŭ fecundŭ și condițiunile sale de desvoltage. Suntŭ ôre acestea la noi? Nicî po-mană.

Fiă că poporulŭ conducătorŭ în acêstă țeră se trage din Asia, unde nu este și n'a fostŭ de când e lumea vr'o instituțiune liberală, ci tôte se basază pe despotismŭ, fie că n'amŭ ajunsŭ acelu gradŭ de cultură, care produce liberalismŭ: la noi lipsescè chiar și dispozițiunea spre liberalismŭ.

În privința socială clasa aristocratică se inchide cu murŭ chinezescŭ de celelalte clase și se alege; care aristocratŭ scăpêtatŭ se mestecă cu celelalte clase, îndată ce potŭ, se vâră între aristocrații sèu celŭ puținŭ se silescŭ a trece ca făcêndŭ parte din aristocrația.

În privința religioasă domnesce mare netoleranță. Reformatulŭ nu pôte suferi pe catholicŭ, catholiculŭ pe reformatŭ, amêndoi nu suferŭ pe ceilalți. Reformatulŭ, pe când biserica lui se bucură de cea mai largă libertate și mai frumosă autonomiă și nici că arŭ suferi sê i se știrbescă aceste nicî câtŭ e negru sub unghia, pe atuncî salută cu bucuriă, ba cu adevêratŭ fanaticismŭ orî-ce ingerință a guvernului în afacerile celorlalte bisericî. Nu țicŭ lucrŭ nou afirmândŭ, că reformații denegă catholicilorŭ chiar și de a putê fi patrioi buni din cauza religiei lorŭ. Și modulŭ acesta de cugetare nu se ivesce, precum ai cugeta, la poporulŭ prostŭ, ci chiarŭ la cei din clasa inteligentă. Chiarŭ și în dietă i s'a datŭ espresiuine.

Poftimŭ apoi dispozițiune spre liberalismŭ.

Dar ce sê țicŭ în privința națională?

Este ôre pe fața pământului poporŭ, care sê fie mai preocupatŭ în privința însușirilorŭ rasei sale decât Ungurulŭ? Cine nu știe la noi, că Ungurii se ținŭ mai presusŭ de Germani, ba chiarŭ și de Francesi? Care poporŭ este capace de atâta șovinismŭ, câtŭ graséză ađî între Uguri? Îngâmfarea națională cea mai neauđită, celŭ mai încarnatŭ șovinismŭ și liberalismŭ?! Cum încapŭ acestea lângă olaltă? Sêu și liberalismulŭ și-lŭ pofescŭ Ungurii ca libertatea și constituționalismulŭ numai pentru sine? ne-amŭ prinde că e așa.

În guvernare observămŭ dora cevașî aplecare spre liberalismŭ? Feresce Dómne! La noi față cu »uram bátyám« se ascunde ori-ce dreptate. Apoi unde nu-i nicî

dreptate, sê vorbescŭ de liberalismŭ? Când audŭ de acêsta mî vine în minte observațiunea acelei femei, pe care bãrbatu-sèu acasă o maltrată, êr în societate între ômenii țicea, că o adoră: »Lasă-mê, fetulŭ meu, nu mî adoră; mai bine mî omenescŭ!«

Și prin cine sê fiă și sê domnescă la noi liberalismulŭ?

Prin aristocrația dora nu, căci acêsta represêntă unŭ principiu chiar contrarŭ liberalismului, adecă conservatismulŭ și exclusivismulŭ.

Prin multŭ lăudatulŭ și rêsțătutulŭ gentry unguerescŭ? Dêr acesta și pre-lângă cei 7 pruni ai sèi e ma aristocraticŭ, decâtŭ aristocrația! Și sê-lŭ veđi încă decă ar ajungê la putere și stare briliantă materială. Ce-lŭ culcă la pământŭ și nu-lŭ lasă sê se ridice pre lângă tôte jertfele țerei pentru elŭ, pe gentry unguerescŭ? Modulŭ de a trăi ca aristocratŭ, lucsulŭ; de a cugeta ca aristocratŭ nu-i êrtă sê stea de lucrŭ, neactivitatea grandseigneurilorŭ și frica de carte. Gentry unguerescŭ e còda aristocrației, cu multŭ mai rêu decâtŭ acêsta în privința liberală, tocmai pentru că e còda. Liberalismulŭ pôte fi purtatŭ numai de o clasă inteligentă, avută, prin puterea și activitatea sa proprie și generosŭ cugetătoare. Tôte lucruri, căroră contradice totă firea și tradițiunea gentry-ului unguerescŭ.

Ar fi burgesia; dar de acêstă nu avemŭ numai la orașe puțină și acêsta e, din cauza decădînței intelectuale și materiale a poporului de rëndŭ, față cu acesta atâtŭ de exclusivă, pre câtŭ e de exclusivă aristocrația față cu ea.

Ar trebui sê se recruteze și înmulțescă din sinulŭ poporului. Ei dar la noi poporulŭ e numai vaca culapte. Elŭ lucră pentru toți și tôte, pentru elŭ nimene. Elŭ trebue sê asude pentru grando-mania celorŭ dela putere, pentru căile ferate familiare, pentru edificările monumentale ale d-lui Trefort, pentru scolile și teatrele de lucsulŭ, pentru susținerea gentry-ului, care trebue din timpŭ în timpŭ sê fie rêscompêtatŭ din mâna jidovilorŭ în care totŭ mereu ajunge. Așa a fostŭ acêsta în Ungaria multe sute de ani și așa va fi încă cine știe câte sute. Așa ni-e dispozițiunea unguerescă spre liberalismŭ.

Pentru poporulŭ maghiarŭ dreptŭ recompensă pentru atâte sarcini se face măcarŭ atâta, că-i se faci scolii se înainteză deșteptarea și i se dă indemnŭ a se lăuda că e maghiarŭ, dar pentru celelalte nicî atâta.

Când va ajunge dar poporulŭ din Ungaria între asemeni împrejurări la acea cultură și stare materială, care este de lipsă, că înmulțândŭ clasa burgeoasiei se pôtă fi purtatorulŭ liberalismului? În veci.

Nu plângeți decî, domnilorŭ, asupra bólei acelu fetulŭ, care încă nu s'a născutŭ, ba nici nu este speranță ca sê va nasce îngrabă.

Conflictulŭ anglo-rusŭ.

Foile ruse au începutŭ a deveni nerăbdătoare. Ele cerŭ, ca conflictulŭ sê se resolve odată, fiă pe cale pașnică, fiă prin rêsboiu. E timpulŭ, țicŭ ele, sê se pună capêtuș joului. Ceea ce a începutŭ Anglia, trebue s'o ducă Rusia la sfêrșitŭ. »Nowosti« scrie, oă deôrece rêsboiulŭ cu Anglia nu se pôte înlătură pe o lungă durată, ar fi mai bine sê se preîntêmpine pericolulŭ acuma. Numita fóiă e convinsă, că chiar și cea mai pașnică societate rusescă ar salută cu mulțămire ori ce șire despre o înaintare a trupelorŭ transcaspiice.

„Przeogłond“ a primitŭ dela corespondentulŭ sèu din Petersburg, care de regulă e bine informatŭ, șirea că mereu se trimitŭ tupe la Samarcand. La cererea lui Alikhanov s'a trimisŭ și unŭ despărțemêntŭ de pontonierŭ. În Astrahan s'au concentratŭ pe Marea caspică tôte corăbiile comerciale închiriate de intendatura rusă.

„Vossische Zeitung“ aduce din Londra șiriș forțe alarmătoare. S'ar fi datŭ ordinŭ, ca flota sê fiă gata de plecarea, trupele de marină din Sudanŭ sê se întorcă, êr cuirasata »Ajax« sê plece, dar fără sê se șie unde. În țilele din urmă ale lui Aprilie, Anglia a convocatŭ nu numai rezervele pentru armata de uscatŭ în numărŭ de 50,000 ômenî, ci și rezervele marinei în numărŭ de 32,000 ômenî. În tabêra dela Aldershot domnesce cea mai mare

activitate, se instruează recruții și se exercită rezervați. În arsenalele dela Plymouth și Chatam se lucrează la echiparea cuirasatelor, crucerelor, torpilărilor și corăbiilor de transportat trupe. Anglia poate opune fiecărui crucer rus cinci crucere engleze. Prin urmare ce privește puterea maritimă, Anglia e superioară Rusiei. Ce privește însă armata de uscat, Rusia întrece mult pe Anglia, dar referințele solului, provisionarea armatei și alte greutăți sunt în desavantajul Rusiei.

Vijelia s'apropiă.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.)

București, 29 Aprilie (2 Maiu) 1885.

Vijelia s'apropiă cu iuțelă. Desele întrevederi ale împăraților și multele călătorii ale diplomaților de când e lumea au fost presemnele unor furtuni apropiate.

Nu e de mult de când cei trei împărați: alu Germaniei, Austro-Ungariei și Rusiei s'au întâlnit la Skiernevice. Lumea laică nu da mare însemnatate întâlnirii, dar cei mai bine inițiați în ale politicii se temeau, că întrevederea dela marginea Poloniei rusești va avea, decât și nu în total, dér cel puțin în parte, aceleași urmări în privința »Porților Orientului» ca și întrevederea dela Reichstadt.

Incurcătura iscată între Anglia și Rusia în estumul Orientului, în fundul Asiei, pare a justifica pe deplin prevederile acelor, cari desu de vreme îndemneau micile state dela gurile Dunării, ca să ia măsuri de întărire în intru și în afară.

Răsboiul odată izbucnit în Afganistan cu anevoie va rămâne localizat în Asia. Elu pră ușor poate să bantue mai cu seamă în Orientul Europei.

Orî ce încordări și silințe ale diplomației europene pe lângă Porta otomană, ca să rămăie neutră în casul unei ciocniri între Englezi și Ruși, cu greu voru avea succesul dorit.

Turcia temându-se că la Skiernevice îi s'a cântat »veșnica pomenire» cu privire la restul provinciilor pe care le mai are în Europa, că Austria înțelăsă pe deplin cu Germania și Rusia la momentul dat va înainta până la Salonici, e neapărată presupunerea că ea ar nutri simpatii pentru Anglia, și chiar decât nu se va declara pe față ca aliată a ei, totuși este bănuită că stă la pândă, pentru ca la minutul dat și binevenit să se alăture lângă Anglia și să se arunce ca leul turbat asupra Rusiei.

În fața acestei împrejurări, se dice, că Rusia ar voi să ia măsuri militare pe Marea-Negră, în special la gurile Dunării și în peninsula balcanică, măsuri, cari în totu timpul câtu va ține răsboiul la porțile Heratului, să facă pe Turcia a nu se pute mișca din loc și Anglia să rămăie singură ca parte beligerantă.

Rusia se îndoiesce în sinceritatea promisiunilor Porții de a rămăie neutră și, pentru ca legăturile de neutralitate încheiate de diplomați să rămăie respectate în cursul răsboiului, diplomații în timpurile noastre s'au deprinsu a pune armata la pândă seu cum se dice în terminii diplomației: a mobilisă și a pune un corp de observare în contra acelor, cari sunt bănuți.

Unde va pune Rusia acestu corp de observare în contra Turciei? Acesta e cestiunea dălei și dela deslegarea ei atârnă, decât statele dela »Porțile Orientului» voru fi seu nu trase, în circumferința mișcărilor militare ale părților beligerante.

Se scie, că mai deunăci Anglia a trimisu la Constantinopole pe cel mai bun alu seu diplomat și cel mai bine văditu de Pörtă, pe d. Withe, ambasadorul M. S. Reginei Engliterei la București.

Misiunea d-lui Withe se pare a avé o gravitate și importanță estraordinară, mai cu seamă acesta se pote judecă din acelu punctu de vedere, fiindcă fiind la față a d-lui Withe la Constantinopole a pus repede în mișcare pe diplomații Rusiei. Firul demersurilor lor diplomatice pare a fi mai întinsu, din St. Petersburg prin București și Sofia la Constantinopole, pentru a contrabalansa acțiunea politică a Angliei.

Ați dimineața se vorbea în cercuri foarte restrinse, că Rusia ar voi să-și pue un corp de armată la gurile Dunării, și un altu corp să-l trimită în Bulgaria pentru a ține, în ori ce casu, în nelucrare, seu cum se dice în eșec, pe Turcia. Pentru atingerea acestui scopu alu ei, ar fi făcutu încă erî demersuri la București pentru trecerea oștirilor sale prin țera românescă.

Scirile răspândite totu ați dimineața mai spunu, că guvernul român ar avé de gând, ca peste câteva zile să convoce corpurile legiuitore, pentru ca în conformitate cu gravitatea situației să chibzuiască asupra atitudinii politice a Regatului român.

În calitate de diarist am ținutu de datoria mea de a înregistra aceste sgomote, cari au încă trebuință de confirmare, de aceea trebuie primite cu multă rezervă și sub beneficiul de inventar.

Piața noastră stă foarte rău. Efectele publice, hărțile

de valoare scad necurmat. Agiul aurului se urcă. Afacerile stagnează cu desevărire și, decât situația politică nu se va limpezi într'un felu seu într'altu, adică: »pace seu răsboiu», crisa va continua și va mai face încă multe victime.

Pote acestea sunt presemnele unei apropiate vijelii.

SCIRILE DILEI.

Aflăm, că consulul general alu României la Pesta plecând la București n'a fost de față la deschiderea esposițiunii. Despre această deschidere amu primitu un raportu specialu, pe care îl vom publica în numărul viitor.

— 0 —

Întrunirea de Sămbăta trecută a Societății tinerilor comercianți români, ce s'a ținutu în localul Casinei române la 8 ore seară, a vorbitu d. Grigorie Birea despre cauzele crizei comerciale ce bantue astăzi părțile noastre și despre remedie ei; ér d. Neculae Ciureu a vorbitu despre demnitatea omului.

— 0 —

Ni se scrie, că la 30 Aprilie n. în Teaca și pe hotarul ei punctu la 12 ore o furtună cu gheață, care a ținutu de câteva minute, a nimicitu cu desevărire viile, grădinile de pomi și florii. În sămănăturile de toamnă, cari sunt foarte mici și slabe, n'a pututu face pagubă. Locuitorii sunt foarte îngrijați.

— 0 —

»Românul» scrie următoarele: »Suntem informați, că d. I. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, în fața temerilor de răsboiu și a crizei financiare ce bantue Europa, a decisu a suspenda punerea în aplicare a legii, care autorisă pe guvern a face nouă construcțiuni în sumă de peste 10 milioane. Se dice, că asemenea se vor suspenda și aplicațiile legilor pentru construcția podului peste Dunăre, a îmbunătățirii portului Constanța și chiar aceea pentru construcția podurilor pe linia Buzău-Mărășești.»

— 0 —

Se dice, că corpurile legiuitore voru fi convocate în sesiune extraordinară pentru ziua de 5 Mai.

— 0 —

»Voința Națională» spune, că vasul torpilaru austriacu, care s'a văditu mergendu în susul Dunării, nu are cu deșul nici o torpilă, nici munițiuni de răsboiu; elu este un vasu modelu destinat pentru esposițiunea din Pesta, și guvernul austro-ungaru a cerutu cuvenita autorizare guvernului român pentru trecerea lui prin apele române. Nici unu torpilaru nu 'lu va urma.

— 0 —

Diarele din România spunu, că a plouat mai în tota țera. Sămănăturile sunt mai pretutindena foarte frumoșe.

— 0 —

Amu comunicat într'unul din numerile trecute ale foiei noastre, că profesorul din Pesta Hermann Bamberger seu pe unguresce Vambéry s'a dus în Anglia, unde ține conferințe despre Ruși. În conferința ce a ținutu în Sheffield a vorbitu mai întâi despre bunătatea și nobleța, ce a arătat națiunea englesă totdeuna națiunei unguresce, care e de același gând cu Anglia, atacată acum de același tiran, care distruse odinioară independența Ungariei. Vambéry arată apoi, că Rusia urmăresce planul de a pune mâna pe India. Anglia se nu se lase, a quis Vambéry, dacă nu voese să ajungă o putere de rangul alu doilea ca Olanda; Germania și Rusia îi voru împărți puterea și comerțul. Acum Vambéry se află în Londra, unde încă va ține o conferință.

— 0 —

D. adv. Lengăru ne trimite o întâmpinare la o notiță, ce a apărutu în numărul de Sămbăta alu foiei noastre. D-sa contestă esacitatea acelei notițe afirmându, dar neaducend deocamdată nici o dovadă contrară. Până ce d. Lengăru va găsi timp de a ne da »amplă» informațiune ce o promite, menținem cele duse în memorata notiță. Întâmpinarea din cestiune sună astfel:

D-le Redactor! În numărul 89 din 20 Aprilie a. c. alu »Gazetei Transilvaniei» ați publicat între »Scirile Dilei», că eu așu fi făcutu toate încasările cu ocaziunea serbărilor Asociațiunii Transilvane în anul 1883. Această comunicare este cu totul falsă. Binevoiți, D-le Redactor, până la o mai amplă informațiune a publica aceste rânduiri în prosimul număr alu diarului d-vostă. Cu stimă. Brașov în 2 Mai 1885. Ioan Lengăru.

— 0 —

În Lemberg s'a împrăștiat sgomotul, că oratorii ruteni la serbarea lui Metodi, cari acum se află încă în Varșovia, la întorcerea lor în Galiția voru fi arestați.

— 0 —

Principele Alexandru alu Bulgariei 'și-a esprimat printr'o telegramă, cu ocaziunea serbării lui Metodi, recunoștința sa și a poporului bulgaru către Țarulu, esprimându-și dorința, ca marea putere slavă ortodoxă să propășească cu norocire. Țarulu a mulțumit totu prin

telegramă și a declarat, că religiunea și înrudirea sa sânge va fi o garanție pentru strînsa legătură între Rusia și Bulgaria.

— 0 —

Dela dieta ungară din Budapesta.

Discuțiunea asupra interpelațiunilor domnilor deputați români naționali V. Babeșu și P. Truța.

Acesta discuțiune s'a ținutu în ședința camerei deputaților dela 29 Aprilie a. c. și fiindu pentru noi de mare importanță atatu cele spuse și enunciate de d-lu ministru-președinte Col. Tisza, cât și reflesionile făcute de d-nii interpelanți, reproducem toate vorbirile în traducere câtu mai completa și esacta, pentru ca să potu fi apretiate și de publicul nostru românesc.

Min.-președinte Coloman Tisza: Onor. Camera! Rămân în seria în care a binevoit a mă provoca onorabilu d. președinte. Voiu răspunde decu mai întâi la interpelațiunea d-lui deputat P. Truța. (Citește în totu cuprinsul lor întrebările relative la oprirea serviciului divin în biserica română gr. or. din Lupșa în Transilvania, apoi dice:)

Mai înainte de toate trebuie să constat două lucruri întâi: aceea, că naționalitățile în viața socială, peste totu seu desclintu în Transilvania, ar fi persecutate sistematicu din partea societății maghiare, seu a funcționarilor publici, seu a jurnalistice, nime nu pote să scie, (Așa este!) căci nu există! și acuzarea este de totu fără temei și nedreptă. (Viue aprobări.) Pentru că în lume nu există o mai mare libertate de mișcare ca și în Ungaria. (Adevărat, așa este!) A doua: Asemenea n'adevăr este, că în comuna Lupșa gendarmeria ar fi intrat în biserică și cu baioneta ar fi scos afară atatu pe credincios, cât și pe preot. În această privință aveam raporte de mai înainte, și în fine informându-ne mai cu deadinsul, ca să nu provocu o mai mică autoritate, mă mărginescu a citu pe însuși protopresbiterulu gr. or., care însuși a ridicat plânșora, dar carele nimic nu scie despre aceea, că gendarmeria a intrat în biserică și a scos pe cineva afară d'acolo. (Mișcare în drépta.) Pentru că acesta nu s'a întâmplat. Dar fiindcă, după informațiunile sigure și întemeiate, speciali în acele ținuturi, sub pretestul de serbări pentru Horia și Cloșca se pregăteau demonstrațiuni în contra statului și națiunei maghiare, acestea s'au oprit în tota țera. (Aprobări generale) și au fost oprite și prin autoritățile bisericești. Avend suspiciune ba-ată, că în aceea comună serviciul divin de Sămbăta, în contra oprii mai înalte, se va celebra Duminecă, acesta s'a interzis, nu însă în modul afirmat de d-lu interelante, prin scoterea creștinilor din biserică, și preotii în urma întredicerii n'a celebrat, ér creștinii reflectați prin gendarmeria că în aceea Duminecă nu se va ține serviciu divin, s'au întors liniștiți către casele lor. Acesta este faptul adevărat. După aceste premise, credu că este natural, cumcă alungarea oamenilor din biserică nu este nici rezultatul direcțiunei mele politice, nici alu abuzurilor organelor mele. — La întrebarea că — planuit au creștinii dela aceea biserică vr'o faptă ce ar periclita existența statului? — răspund: prin sine nici decât; căci statulu nu este d'o slăbiciune, ca să-l potă clătina o astfel de demonstrațiune; (Aplause) dar a fostu intenționată o manifestațiune în contra ideei de stat maghiaru, în contra rasei națiunei maghiare. O astfel de întreprindere apoi a o strivi în germenul seu este datorința fiecărui guvern. (Aprobări generale.) La întrebarea că — ce politică urmăresce față cu diferitele naționalități, și — decât Coróna are cunoscință de acesta? — am scurtul răspuns, că în întrebarea relativă la Corónă se ivesce o armă vechiă, dar ruginită, prin carea se intenționează aducerea în contrast a Corónii cu regimul constituțional. (Așa este, așa este!) ceea ce nu va succede d-lui deputat. — În ce privește părerea și direcțiunea mea individuală față cu naționalitățile, aceea este: a respecta, încâtu concede legea, drepturile fiecărui; a nu le împedeca dezvoltarea între marginile legii; dar atunci și unde cineva ar trece peste marginile legii și ar cuteza a se atinge de securitatea statului maghiaru, pre câtu timpu D-șeu imi va dá putere, de datorința imi țiu, a-i da peste ghiare. (Aprobări.) Mai adaugu, că persecuțiunile sistematice nu am de scopu a le curmă, căci nu există; (Aprobări în drépta.) pe cetățeni însă i voi lua sub scutul legii, față cu orî ce agitatori, și acestu scutu a fostu intenționat și prin oprirea serbării lui Horia și Cloșca. Rogu a se luă acestu răspuns la cunoscință. (Aprobări prelungite.)

Deput. P. Truța: Răspunsul d-lui min.-președinte la interpelațiunea mea, puresă din bunu sensu patrioticu cu scopu d'a mijloci o linisire a îngrijirilor ce a deșteptat trista situațiune politică de astăzi, peste totu nu m'a satisfăcut și nu-lu primescu. Unu răspuns atatu de drastic (iaritate în drépta,) mărturisesc că nu am așteptat, dar am fostu pregătitu la elu. Mi-am făcutu interpelațiunea ca membru alu acestei Case și adevăratu reprezentant alu acestei patrie, cerend deslușiri. (Strigări din drépta: le-ai primitu!) eu din a mea parte nu țiu lucru cuviincios și nu-lu primescu. Unu ministru, care are a governa păzind echilibrul între cetățeni, să se producă prin astfel de răspunsuri drastice. (Strigări: dreptu are!) De almintea deși sunt unu tineru membru alu parlamentului, sciu totuși că drastică este arma cea mai puternică. (Aprobări.) Naționalitățile se suspicionează continuu, dar eu ceru să se arate fașe. (Strigări din drépta: serbarea lui Horia și Cloșca.) La rândul meu voiu răspunde și la acesta. Se facu acuzări, că gravitează în afară. că propagă idei antipatriotice, etc. dar fapte doveditoare nu se aduc, și totuși faimele nu mai încetă. Înainte cu 10 ani d-lu ministru față cu fostul deputat Politu a declarat, că Ungaria și guvernul seu posedă destulă putere, ca să sdrobescă pe contrarii sei naționali. (Drépta: așa!) Totuși de 10 ani nu se scie să fi sdrobitu pe vr'unu naționalistu. Ce dovedesce acesta? Aceasta că — nu suntu inimici ai

statului. Și eu încredințez pe d-lu ministru președinte, că pote rămâne încă 10, 20 sau 30 ani în pozițiunea sa, totuși nu-i va succede a turti la părete pe cineva. Precum am declarat în motivarea interpelațiunii mele, susțiu și acum că rēul provine d'acolo, fiindcă atât societatea, cât și jurnalistica, precum și abuzurile organelor statului nu mai încetă cu denunțările și agitările contra naționalităților; mă angajiez să dovedesc aceste ocașionalmente ca date autentice. Acele denunțări și agitări făcū imposibilă o apropiere între națiunea domnitoare și celelalte naționalități; căci în urmăritarea vine reciprocă și rezultatul este, că toată viața noastră publică se consumă prin agitațiuni și certe, cari n'au sfērșit, pentru că guvernul dând credemēntu tuturor denunțărilor, ori de unde ar veni ele, ține cont de ele și conformu își direge politica. Privindu rēspunsul d-lui ministru-președinte în fondulū interpelațiunii, eu cred că acela este basatū eschisivu pe rapōrtele oficiali ale culpabililor. D'aceea eu aș dori, să se facă o investigațiune cât mai severă în scopul de a se constata, cum întru adevērū s'au întēplat lucrurile? — On. Casa! Dēcā ar studia cineva cu serioșitate viața noastră socială și cestiunea naționalităților în acestu statū, am deplina convingere, că cu totul altfel ar coprinde relațiunile noastre; căci — ce pretindū naționalitățile în această patriă? Ele nu aspiră la putere și domnia; pretensiunea lor se mārșește chiar la aceea ce domnul ministru-președinte vorbalminte a recunoscut a le compete, ca între marginiile legilor și conformu împrejurărilor să se pōtă desvolta, să și pōtă conserva naționalitatea și asecura existența. Aceasta este totul. Când acesta realmente li se va indeplini, plānsorile vorū înceta. Regretū că neînțelegerile și certele dintre noi sunt a se atribui agitărilor și abuzurilor oficiōse și jurnalistiche; dēcā ne vom emancipa de sub influința acestora, apropierea va fi posibilă.

Dep. Visi Imre: (redactorulū lui «Nemzet». Traducătorulū.) »Tribuna!«

P. Truța: »Tribuna« și »Nemzet«, una ca și alta în punctulū agitațiunii. (Iaritate). Dēcā tocmai se emancipăm de sub influința atât a »Tribunei« cât și a lui »Nemzet«. Încheiū mai dīcēnd odată, că în meritulū rēspunsului ministerialū, adevērul ar trebui să se constate printr'o investigațiune; atunci d. ministru se va convinge, că faptul s'a petrecut de totu altfel de cum l'a enarat după rapōrturile oficiale. D'aceea rēspunsulū ce mi-a datū nu l'u ia cu cunoștința

Urmězā rēspunsulū d-lui ministru-președinte la interpelațiunea deputatului V. Babeșiu.

Ministru preș. Coloman Tisza: On. Casa! Din interpelațiunea d-lui deputat V. Babeșiu, numai o parte mă privește pe mine, și numai la aceea voiu rēspunde — forte scurtu. Dū deputatū luādū indemnū din cuprinsulū interpelațiunii dela 4 Fev. a d-lui Orbān Balāzs, a adresatū întrebārū cătrā Ministrulū justiției, apoi și cătrā mine acelea: dēcā ca Ministru de 10 ani pentru interne, în acestu timpū alū funcționārū mele am descoperitū unde va printre naționalitățī conspirațiunii secrete în contra statului? Ce felū au fostū acelea? În ce modū și cu ce succesū am dispusū urmārīrea acelorā? Er dēcā atari n'u s'au pututū descoperi, ce este cauza, de se totu scorneș și propagā faime despre existența lorū, prin foile maghiare, prin politicii maghiari, și să denunțā chiar și în acestā Casā? On. Camera! Lasū să judecāți inși-vē, dēcā este cu cale, ca mai vērtosū despre cele ce se întēplā aici între noi, să se dīcā că suntū scorniri și denunțārī. Declarū însă din parte-mi, că unorū anumite mișcārī li se atribue de multe ori o importanță esageratā, repetū acestā, căci — har Domnului, acelea nu meritā acea atēțiune ce li se dā. (Așa este! din drēpta.)

De altminte eu, de când sunt ministru, am petrecutū cu atențiune activitatea naționalităților, cu cea mai deplinā bunăvoința acolo, unde ele, între marginiile legilor, s'au nisuitū spre binele lorū propriu, dēr mārșeșcū, că le-amū urmārītū cu cea mai re vigilațiā și acele tendințe, cari voiau a eși din marginiile legilor.

Conspirațiune — ce e dreptu, numai una am descoperitū, și a fostū și acestā unū astfelū de casū, unde de multū am observatū lucrarea, dēr n'am dīsū nimicūi nimicū, urmāndū esemplulū acelu grādinārū, carele vējdēndū lucrarea sobolului, nu face larmā, ci pāndesce pānā-și scōe capulū și atunci lū taia. (Viū plăcere și iaritate în drēp'a).

Astfelū am urmatū atunci, astfelū voiu urmā și în viitorū. Conspirațiunea așadēr — afarā de aceea, alta n'am descoperitū, că dēcā descoperiamū, procedamū în tocmāi. Dēr aceea nu se pōtē negā, că aza lucrare a acelorū atinși »obolī« (cārțițe) se continuā de multe ori prin multe locuri. Unde, când și în ce mēsūrā, acestā vo spūnū. Încredințēz inșē pe d-lū deputatū, că o urmārēscū ca atēțiune. sciū și aceea, că cine o facū mai vērtosū, dēr așteptū pānā-și scōtū capulū la luminā, și atunci ne vom trage socōtēla. Asta-mī e rēspunsulū. (Plācere și aprobare generalā). (Va urma).

Inchisițiunea maghiară

Clușū 1 Maiu 1884.

În Nrulū 80 alū prețuitului dīarū ce redigeți ați dātū bunătatea a publica corespondința mea intitulatā »Inchisițiunea la universitatea din Clușiu«, carea pelāngā dā conținutū și sentința senatului universitarū din Clușiu, adusā asupra tinerilorū romāni, carī au gratulatū pe d. redactorū achitați: Baritiū și Slavicī. În acea corespondență am fostū amintitū și aceea că tinerii romāni au înaintatū recursū, contra acelei sentințe prea aspre și neplăcute, la iscoditorulū dictatorialū și adevēratalū ei au-

torū, doctorului maestru de desnaționalizare și asuprire a Nemaghiarilorū, ilustrului Trefort. Tot acolo am fost combinatū că rezultatulū recursului va fi nefavorabilū, trăgēndū concludiune din precedentele casuri precum și din dreptatea evidentā ungerescā. Acestā combinațiune a fost foarte gicītā, după cum aratā rescriptulū ministerialū de mai josū, tradusū fidelū în romānesce și comunicatū tinerilorū studenți ađi în 1 Maiu:

Ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publicā.

Nru. 716. »Inscințarea cu data 7 l. c. Nru. 784 în cauza disciplinarā a lui Silvestru Moldovanū și conșoților sēi ascultārī de universitate împreună cu tōte actele apartinātōre aceleia, le retrāmitū pentru mai departe dispozițiune cu acelū adausū, că decisiunea disciplinarā adusā în cauza acestā prin senatulū universitarū în a 8-a ședință estraordinārā ținutā la 26 Martie a. c., în urmarea motivārēi ei (indokaināl fogva) are să rămānā valabilā (helybenhagyandónak) în întregū cuprinsulū ei, și recursulū înaintatū din partea lui Silvestru Moldovanū, Constantin Popū, Valeriu Morariu, Eugeniu Branū, Leonū Scridonū, Octavianū Boerū, Nestorū Simonū și Paulū Svințiu contra aceleia, aflu de bine a-lū respinge (elutasítandónak találtam). Mai departe după ce pedepsiți, conformu § 105 din regulamentulū disciplinarū prin acestā decisiune disciplinarā, sunt a se despoia (megfosztandók) și de stipendiile de cari se au împārțāsitū pān'acumū; prin urmare stipendiulū de statū în suma de 300 fl. v. a. conferitū lui Silvestru Moldovanū ascultatorū absol. de filosofā prin ordinațiunea mea de dtto 8 Octomvre anulū trecutū Nr. 37259 și pre anulū de rigurōse 1884/5, și legatū de universitatea din Clușiu. Ilū detragū, și ordinațiunea mea memoratā prin acestā o dechiarū de nevalabilā, er stīpendiile lui Eugeniu Branū ascul. de dreptū în suma de 63 fl. din fundațiunea Remonțianā ilū o-prescū pe calea oficiului de dare, apoi alū lui Nestorū Simonū, Valeriu Morariu, Leonū Scridonū juristi, precum și a lui Constantinū Popū ascul. de sciințele naturale de câte 200 fl. din fondulū scolasticū nāsēudēndū, în fine stīpendiulū de 400 fl. v. a. din fundațiunea »Simione Tanco« de care s'au împārțāsitū Paulū Svințiu ascul. de filosofā în anulū alū 2-lea le detragū prin (autoritățile) patronatele respectīve, pe timpul restantū încă alū acestui anū scolasticū și observēzū că chitanțele acestora pentru durata timpului arātātū se nu se vidimeze cu clausula prescrișā în regulamentū.«

Budapesta, 20 Aprilie 1885.

Trefort, m. p.

O judecatā mai nedrēptā nu credū să se fi pututū aduce nici în acele timpuri, când legea și dreptatea nu avēu nici o valōre. Judecāți asemenea acesteia singurū numai la șovinichiī maghiari astā-đi la putere încă, în acestu seclū numitū alū luminei, mai întēpināmū. Acestea sēvescū ca documentū că cultura națiunilorū civilizate europene n'a avutū asupra acestora pre lāngā tōte frecārile mai nici o influință în ceea ce privește desvoltarea sēmțului de dreptate și de echitate.

Dupā cum apare invederatū și din rescriptulū de mai susū maestrulū Trefort iea dela acești tineri suma de 918 fl. v. a., pentru ce faptū? este elū în dreptū? și ce a intenționatū prin acestā? Lasū să judece publiculū cetitorū. Adaugū numai atâtū că mai toți junii din cestiune fiindū astfelū lipsiți de unicele mijlōce de subsistința după cum sum informatū ne avēndū cu ce trāi în Clușiu suntū hotārīți a pārsi Universitatea, suntū constrinși a-și perde semestrulū și a se depārta cătrā casā; unica speranță ce i nutrește este că națiunea ai cărei fii fidei suntū și vorū fi le va luā în deplinā considerare starea de compātimitū în care se aflā. Se mārșeșcū cu toți, după cum se mārșeșcū întrēgā noastră națiune în speranța timpurilorū viitorē mai bune precum și în dīcērea lui Virgilū (Aenaida C. II.) »dabit deus his quoque finem.«

Munteanu.

Rusia și peninsula balcanică.

Correspondentulū din Petersburg aiū dīarului »Prze-glond« a trimisū urmātōrea telegramā, care ne lāmuresce asupra vederilorū actuale ale Rusiei față cu peninsula balcanică:

»D. Giers a declaratū, în numele Țarului, ambadorilorū Austro-Ungariei și Turciei, că Rusia va face totulū, pentru ca elementele binevoitōre ei din peninsula balcanică să liniștescā spiritele agitate din Macedonia. Ministrulū și-a exprimatū părērea sa de rēu asupra politicii neleale a Serbiei; față cu Rusia acea politicā nu e liberā de imputārī. Totū așa de nerecunosctōre — ar fi dīsū Giers — se va arātā acestā țērā și față cu Austro-Ungaria. Elū are motive a admite, că se așteptā numai timpul potivitū, pentru ca să se aducā, în modū forțatū, la valōre aspirațiunile de mare Serbiā; este necesarū să se facā atentū guvernulū grecescū la aceea, că nisunințele pāneliste nu corespundū nicīdecum pozițiunei ce o ocupā Grecia în confederațiunea statelorū europene. În urmā, capulū oficiului de externe rusū asigurā, că Rusia nu dorește cu mai mare dorū, decâtū de a se menținē pacea celū puținū în Europa. O înțelegere personalā a monarchilorū ar fi foarte de doritū.«

E aprōpe sigurū prin urmare, că dacā Rusia amānā începerea rēșboiului cu Anglia, o face acestā numai de

tēmā, ca nu cumva, în absența ei din Europa, să se întēple niscaiva schimbārī în peninsula balcanică, care nu i-arū conveni nicīdecum. Dēcā se va amēnā însă rēșboiulū pānā la o nouā întēlnire a monarchilorū, nu se scie; dar se pōtē întēplā ca în privința peninsulei balcanice să se tracteze între cei trei monarchi pe cale diplomaticā prin ambadorii lorū, fără a fi necesarā o apropiatā întēlnire.

ULTIME SCIRI.

Se scie din Peterburg, că în fiecare đī se ținū consilii de rēșboiu sub președința Țarului.

Casele comerciale englese din Odessa începū a-și descurca și regula afacerile. În casulū unui rēșboiu supuși englesi vorū fi puși sub scutulū consulului italianū.

Consiliulū de ministri, ce s'a ținutū Vineri în Petersburg sub președința Țarului, a hotārītū că nu pōtē desaproba pe generalulū Komarov.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alū »Gaz Trans.«)

Pesta, 4 Maiu. — Maiestatea Sa apārū erī diminētā la 7 ore, însoțitū de pārechia princiarā de corōnā și de archiduci, în espozițiune, visitā în trecētū pavilionele, obiectele espozițiunii, esprimāndū-și de repețiē orī mulțāmirea și rămase pānā la 1½ ore după amēđi. Pārechea princiarā de corōnā asistā după amēđi la alergārile de cai, er sēra la strălucita serată din castelulū regalū, la care a luatū parte întrēgā diplomațiā, notabilitățile politice și sciințifice, precum și mulți espoșanți. Curtea apārū la 9 ore și rămase pānā la 11 ore. Maiestatea Sa, AA. LL. prințulū și princesa de corōnā au convorbitū cu mulți dintre cei de față.

DIVERSE.

Înainte tribunālulū corecționalū. — Unū individū este adusū înainte tribunālulū corecționalū pentru furtū.

— D-le președinte, avocatulū meu nu este aci, vē rogū să amēnāți procesulū.

— Și ce ar putea să dīcā avocatulū d-tale, de vreme ce ai fostū prinsū în flagrantū delictū?

— Tocmai acestā, d-le președinte, aș voi s'audū și eu.

**

O Pompeiā americanā. — Nisce lucrātōri, cari sāvau unū puțū de minā aprōpe de Moberly, Missouri, au descoperitū la 360 piciorē adēncime unū vechiu orașū care este acoperitū c'unū stratū grosū de lavā ce formează d'asupra i unū felū de boltā. Trāmītāndu-se îndatā o scire despre acestā descoperire la Moberly, unū numărū de notabili din acestū orașū au întreprinsū explorāțiā, care a ținutū 12 ore. Exploratori credū că n'au vēdūtū în acestū spațiu de timpū de câtū o micā parte din orașū. Stradele pe care le-au percursū erau foarte regulate, avēndū de amēndouē părțile nisce ziduri grōse. Ei au intratū într'o salā de 30 de piciorē lārgime și 100 lungime, garnitā cu bānci de piatrā și unde se aflā o mare cantita de instrumente mecaice. În mai multe clādiri suntū statue făcute d'o compozițiune, care sēmānā cu bronzulū, dēr puținū mai închisā. În mijloculū unei curți mari se aflā o fântānā de piatrā, de unde curge o apă, din care au bēutū exploratori; ei au găsitū, că ea are unū mirosū de varū. Lāngā fântānā se aflā părți dintr'unū scheletū de omū. Osele unui piciorū au fostū mēsurate de unulū din ei, femurulū este lungū de patru piciorē și jumėtate și tibia de patru piciorē și trei degete, de unde rezultā că omulū a trebuitū să aibā o înālțime de trei ori mai mare decâtū înālțimea mijlocie din țilele nostre. Exploratori au mai zārītū cuțite de bronzū și de silex, ferestraie de metalū și mai multe alte instrumente a cărorū lucrare, deși grosolanā, comparatā cu aceea a fabricantilorū de astāđi, denotā o stare înaintatā de civilizațiā. Se va face în curēndū o a doua explorāțiā.

**

NECROLOG. — Dr. Ioanū Cototiu, advocatū în Șomcuta mare, după unū morbu greu de 4 luni, în 28 Aprilie a. c. la 2 ore după amēđi, în etate de 28 de ani, și'a datū sufletulū în mările Creatorului.

Fiā-i țērīna ușorā și memoria binecuvēntatā!

Editorū: Iacobū Mureșianu.

Redactorū responsabilū: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena

Table with exchange rates for various goods and currencies, including gold, silver, and different types of bonds.

Bursa de București.

Table with market rates for various goods and currencies in Bucharest, including wheat, oil, and different types of bonds.

Cursul pieței Brașov

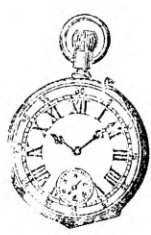
Table with market rates for various goods and currencies in Brașov, including wheat, oil, and different types of bonds.

Forțe potrivit ca dar pentru confirmare.

Noroc neașteptat

Am cumpărat la o licitațiune întregul de-positul al unei renumite

Fabrice de cesornice din Geneva

cu jumătate prețul regulat, prin care sunt în plăcuta pozițiune a es-pedia promptu mai jos însemnatele ceasornice fine la ori-cine mi va co-manda, cu prețuri de batjocură, au costat mai înainte capacele și regu-larea acestora atât, cât se cere a-cum pentru întregul cesornic, și spre dovada unei stricte solidități se primesce îndărăt ori-ce ceasornic, care nu va conveni, astă-fel sunt toate comanda fără risic.

Numai cu fl. 5.10

un ceasornic de buzunar, cilindru din cel mai fin aur do ble, seu argintu de nikel franțuzescu forțe finu gravat, și guiloșat, regulat pe minut. Totu asemenea din argintu curat de 13 probe, punciatu de oficiu c. r., bine aurite fl. 7. —

Numai fl. 7.40

un ceasornic anker din cel mai fin aur double seu argintu nikel, finu gravat și guiloșat, cu 15 rub-ne cu secundaru, repassat după secunde. Totu acesta din argintu de 13 probe, punciatu de oficiu c. r. și bine aurit fl. 11. —

Numai fl. 8.50

un remontoire de Washington din aur-double, seu argintu nikel, de întorsu fără chei, cu aparatu pentru îndreptarea minutarelor și cu unu mecanismu finu de nikel, totu acesta din argintu curat de 13 probe, punciatu de oficiu c. r. fl. 13. —

Pentru mersul regulat al tuturor acestor ceasornice se dă garanția pe cinci ani.

Pe lângă totă efinătatea fabuloasă se mai dă gratis la fie-care ceasornic și unu lanțu de aur-double cu brelocu, chei și carabinu.

Comanda cu bani gata, seu prin rambursă postală se se adreseze la

Uhren-Fabriks-Hauptdepôt

Wien, III Hintere Zollamtsstrasse 9.

I. H. Rabinovics 1-4

Forțe potrivit ca dar pentru confirmare.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui I. Gross.

Casse de feru sistem Wertheim

ce resistă pe deplin în contra focului și nici nu se pot sparge, din renumita fabrică de casse L. FLEISCHER oferă pe prețuri convenabile în cele mai favorabile condițiuni și în tôte mărimile.

Iustinian M. Grama, depositarul fabricii în Brașov.

Publicațiune!

Prin care se face cunoscutu, că în comuna Bacsfal (Săcele) se află de vândare oi 500 de prăsilă, — dela 10—18 Maiu a. c. trecute granița României. —

Informațiuni esacte se voru cere dela pre-tul din locu Toma Frateșu.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table showing train schedules for various routes including Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapest-Arad-Teiuș, with columns for train types, departure times, and destinations.

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grise.